

Úvodník

Před deseti lety nás opustil vynikající odborník v oblasti dětské psychologie, prof. PhDr. Zdeněk Matějček, CSc. Jeho odchod byl pro psychologickou obec i širokou veřejnost těžkou ztrátou. Zdeněk Matějček realizoval se spolupracovníky několik skvělých longitudinálních studií, z nichž některé – např. ta, věnovaná nechtěným dětem – byly i na světové úrovni zcela unikátní. Těmito studiemi se zařadil po bok E. E. Wernerové, A. S. Mastenové, M. Ruttera ad. nejvýznamnějších světových odborníků. Na základě výsledků těchto studií se mu dostalo mezinárodního uznání, ale i tak mi připadá, že jeho přínos v této oblasti zůstává stále nedocenen.

Zdeněk Matějček se narodil 16. 8. 1922 v Kladrubech, jeho otec byl ředitelem místního hřebčína. Po maturitě a ročním abiturientském kurzu na obchodní akademii nastoupil do Bařových závodů ve Zlíně. V roce 1945 začal studovat na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy obory čeština a filosofie. Chtěl být učitelem, ale vzhledem ke svému původu by tehdy (po roce 1948) neprošel prověrkami. Naštěstí pro psychologii. Z. Matějček začal svoji kariéru psychologa v r. 1950 v Sociodiagnostickém ústavu, pozdější Dětské psychiatrické ambulanci. Působil též na dětské psychiatrii v Krajském ústavu zdraví Středočeského kraje. Pracoval na katedře pediatrie Institutu pro další vzdělávání lékařů a farmaceutů. Po odchodu do penze pracoval v Psychiatrickém centru Bohnice v oddělení pro výzkum rodiny a jeho posledním působištěm bylo Dětské centrum Paprsek. Od roku 1954 přednášel externě na katedře psychologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Na studenty také myslel při zakládání nadace, z jejichž prostředků jsou každoročně odměňovány nejlepší obhájené diplomové práce z oboru dětská a vývojová psychologie.

Napsal nespočetně knih a statí, pronesl nevyčíslitelný počet přednášek věnovaných studentům, odborníkům různých disciplín i laické veřejnosti. Byl strhujícím řečníkem, a to nejen pro své brilantní vyjadřování, ale zejména pro nefalšované nadšení a zaujetí pro téma, o kterém přednášel, a které postupovalo celým jeho projevem.

Pro laickou veřejnost psal poutavě a srozumitelně a k jeho publikacím se rodiče a vychovatelé v případech výchovných problémů rádi obracují.

V posledních letech svého života se Zdeněk Matějček věnoval analýzám výsledků svých longitudinálních studií a jejich zobecnění. Je velká škoda, že v těchto analýzách nemohl dále pokračovat.

Toto číslo věnujeme prof. PhDr. Zdeňku Matějčkovi, CSc. K uctění jeho památky přetiskujeme stať, která vznikla z přednášky proslovené na Psychologických dnech v r. 2002.

I. Šolcová